

Jordbruket trenger kapital, og regjeringen trenger en seier

2

NYHETER

Tirsdag 20. april 2021

GUDBRANDSDØLEN DAGNINGEN

Gudbrandsdølen
Dagningen

Ansvarlig redaktør og adm. direktør:
Tom Martin Kj. Hartviksen

Nyhetsredaktør:
Anne Marie Løkken

Nyhetsredaktør:
Reidar Kjæstad

Utgavesjef:
Hans Petter Eide

Gudbrandsdølen
Grunnlagt 1894

Lillehammer Tilskuer
Grunnlagt 1837

DAGNINGEN
Grunnlagt 1924

GD er en fri og uavhengig dagsavis, heri opptatt Gudbrandsdølen, Dagningen og Lillehammer Tilskuer.

Gudbrandsdølen Dagningen arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonsledelsen. Pressens Faglige Utvalg er et klageorgan, oppnevnt av Norsk Presseforbund, som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.

Adr.: Rådhusgata 17, pb 46 Sentrum, 0101 Oslo, tlf: 22 40 50 40.

TRENGSEL: Enkelte steder der folk møtes, har det vært vanskelig å holde avstand. **FOTO: PRIVAT**

Nå lever vi farlig

Varm vårsol og oppmyking av nasjonale smitteverntiltak kan være en farlig kombinasjon. Lokalt illustrerer bilder av trengsel i heiskø i Hafjell og fra uteservering andre steder hvordan vi fra en dag til en annen endrer adferdsmønstre. Politiet slår fast at de ikke har noen mulighet til å ha verken oversikt eller kontroll, og oppryddingen dagen derpå bekrefter at ikke alt er som det bør være.

Over alt kjenner folk på behovet for forandring, for kontakt og sosial omgang. Strenge smitteverntiltak berører oss svært ulikt, og alt for mange tegn i tiden tyder på at dette er tøffest for de unge. Fra Gjøvik melder Oppland Arbeiderblad at Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (Bup) opplever så mange henvisninger at de ikke klarer å ta unna alle innen gjeldende tidsfrister. De ser en trend der jenter tyr til selvskadning for å bli akuttinnlagt.

Trollig er påkjenningen vi har påført de unge det som på sikt er den alvorligste konsekvensen av det vi som fellesskap har vært igjennom. Gjenåpning og normalisering er viktig for en hel generasjons helse.

Utviklingen i smittetallene har vært positiv en periode. Samtidig ser vi hvor lite som skiller enkelttilfeller fra å bli nye, lokale smittebølger. Personer som har vært eksponert for smitte, testes flere ganger før viruset blir påvist. Det gjør at det fortsatt går mange uker før vi kan bevege oss forholdsvis fritt og trygt der folk flest møtes.

Det går noen dager før vi ser om det som skulle være en forsiktig gjenåpning sist helg kan stemples som vellykket, eller om trengselen på mange møteplasser ender med nye smitteutbrudd. Det viktigste etter gjenåpningshelga, er å minne hverandre om at alvoret fortsatt vil henge over oss ei god stund.

Gjenåpning og normalisering er viktig for en hel generasjons helse

Jordbruket trenger kapital, og regjeringen trenger en seier

Aktuelt

CHR. ANTON SMEDSHAUG,
daglig leder AgriAnalyse,
førsteam. II NMBU

JORDBRUKET TRENGER kapitaltilførsel og forsterket planteproduksjon og regjeringen trenger en seier. En vinn-vinn situasjon burde være mulig

Norsk jordbruks potensial for verdiskaping kan bare realiseres i spennet mellom en velfylt jordbrukspolitisk verktøykasse, størst mulig bruk av markedet og vilje til å bruke budsjettmidler. Samtidig er jordbruket nå i medvind, jordbrukets verdikjede er stabiliserende for samfunnet, det gir konjunkturuavhengige arbeidsplasser og koronasituasjonen viser viktigheten av forsyningsikkerhet og nettopp stabile nasjonale verdikjeder.

DE SISTE årene har jordbruksoppjørets andel av statsbudsjettet stabilisert seg rundt 1,1 %. Det er neppe mulig å nå de politiske målene om å øke total arealbruk og produksjon over hele landet, uten at andelen stiger litt. Et fallende antall bønder sliter med å drive hele det norske jordbruksarealet og arealbruken er sårbar. Særlig synker den i Nord-Norge og på Vestlandet mens korproduksjonen har falt jevnt de siste årene, med unntak av 2020. Trøsten er at siden jordbruksoppjøret utgjør en liten del av statsbudsjettet, vil små summer i statsbudsjettet kunne gjøre stor forskjell i jordbrukets lange verdikjede. Koronasituasjonen har ytterligere begrunnet hvorfor en prioritering av jordbruket er viktig og riktig nå.

ET HOVEDELEMENT må være en satsing på fornying av produksjonsgrunnlaget, gjennom drenering og grøtting, omlagingsstikudd for gras og andre stimuli for å øke produktiviteten på arealet. Mer og bedre

VEKST: - Koronasituasjonen har ytterligere begrunnet hvorfor en prioritering av jordbruket er viktig og riktig nå, skriver Chr. Anton Smedshaug.

ARKIVFOTO: KARI UTGAARD

grovfôr i tråd med erfaringer fra prosjektet Grovfôr 2020 og mer dyrking av norske proteinvekster, stimulering av høyere proteininnhold i fôrkorn, samt en balansert melkeavdrått, er virkemidler for å senke behovet for import av protein- og andre kraftfôrvarer.

VIDERE MÅ investeringsmidlene økes og målrettes mot gjennomsnittsbuket over hele landet, slik at Norge viderefører en struktur som kan utnytte vårt varierte land. De nye kravene til husdyrhold i 2024 med lufting og kalvebinger, og løsdriftskrav fra 2024 gjør at det er liten tid. Samtidig må dyreholdet utvikles løpende gjennom dyrevelferdsprogrammer for å møte nye pålegg og fase inn ny kunnskap, det krever også nye investeringer.

BEITEBRUK KAN stimuleres blant annet gjennom ny teknologi der digital sporing og virtuelle gjerdar er blitt nye virkemidler. Det gir muligheter for utvidet og mer målrettet beitebruk i inn- og utmark og bør gi enhver landbruksminister kløe i fingrene etter å utnytte framtidens norsk teknologi, bedre dyreholdet og styrke nasjonal ressursutnyttelse.

Et styrket jordbruk over hele landet vil gi større produksjon også av fellesgoder som kulturlandskap, biologisk mangfold, levende bygder, ivaretagelse av kulturarv, åpen utmark, med

mer. Videreføring og tilrettelegging av fortsatt seterdrift bør være et særlig poeng.

EN INVESTERINGSAPAKKE må også treffe norsk korproduksjon med vekt på korntrøker og siloer for gårder med produksjon opptil 250-300 tonn. Det vil treffe mange små og mellomstore enheter og samtidig øke kvalitet og fleksibilitet i produksjonen. Pakken bør også legge til rette for utvidelse av sentrale kornmottak og silokapasitet på Østlandet slik at Stavanger Havnesilo kan frigjøres. Da får Norge økt lagerkapasiteten, bedret kornflyten og styrket produksjonen.

GJENNOM EN ny grønn visjon kan jordbrukspolitikken forsterke bruk av norsk areal og minke importen og dermed også øke produksjon av fellesgoder. Da kan jordbruket økologiseres, beredskapen økes, og lønnsomheten bedres. Dette må kombineres med en styrket driftsøkonomi, med vekt på gjennomsnittsbuket og en revidering av grepene fra jordbruksoppjøret i 2014.

LITE ER mer effektivt for et land enn oppgraderte sine produksjonssystemer, særlige når de inngår i lange verdikjeder som jordbruket og gir store ringvirkninger både i form av verdiskaping, arbeidsplasser og fellesgoder.